অনুসন্ধান

ৰাজ্যত মুঠ খেতি কৰা ভূমি ৪০.৮৭ লাখ হেক্টৰ; ১০ বছৰত নতুন জলসিঞ্চন মাত্ৰ ৭০,৮৩৫ হেক্টৰত!

২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬লৈ ৭,০৭০.৯২ কোটি টকা আবণ্টনৰ বিপৰীতে ৭০,৮৩৫ হেক্টৰ মাটিত নতুনকৈ জলসিঞ্চনৰ সুবিধা সৃষ্টি কৰা হৈছে।

প্ৰকাশ: ৯ নৱেম্বৰ ২০২৬, আবেলি ৫:৪১

(AI)

অসমৰ কৃষি অৰ্থনীতিৰ ভেটি আজিও গ্ৰাম্য কৃষক, ক্ষুদ্ৰ খেতিয়ক আৰু কৃষিশ্ৰমিকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। ৰাজ্যখনত কৃষিৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাৱে জড়িত জনসংখ্যাৰ পৰিমাণ যথেষ্ট বৃহৎ। অথচ কৃষিৰ অন্যতম মৌলিক আন্তঃগাঁথনি—নিশ্চিত জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰী পৰিসংখ্যাই এক চিন্তনীয় ছবি দাঙি ধৰিছে। বৃহৎ পৰিমাণৰ ধন আবণ্টন, বিভিন্ন আঁচনিৰ ঘোষণা আৰু জলসিঞ্চনৰ সম্ভাৱনা সৃষ্টি কৰাৰ দাবীৰ মাজতো কৃষকৰ পথাৰলৈ প্ৰয়োজনীয় সময়ত পানী কিমান পৰিমাণে গৈছে, সেই প্ৰশ্নৰ স্পষ্ট উত্তৰ এতিয়াও প্ৰয়োজনীয়।

২২ জুলাই, ২০২৬ত অসম বিধানসভাত দাখিল কৰা চৰকাৰী তথ্য অনুসৰি, ২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ বিত্তীয় বৰ্ষলৈ ৰাজ্যখনত মাত্ৰ ৭০,৮৩৫ হেক্টৰ কৃষিভূমিত নতুনকৈ জলসিঞ্চনৰ সুবিধা উপলব্ধ কৰোৱা হৈছে। বিধায়ক অখিল গগৈয়ে উত্থাপন কৰা ১৭১ নম্বৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰত জলসিঞ্চন মন্ত্ৰী পীযূষ হাজৰিকাই এই তথ্য প্ৰকাশ কৰিছিল। একে সময়ছোৱাত বিভিন্ন জলসিঞ্চন আঁচনিৰ বাবে মুঠ ৭,০৭০.৯২ কোটি টকা আবণ্টন দিয়াৰ কথাও চৰকাৰী উত্তৰত উল্লেখ কৰা হৈছিল।

আবণ্টন আছে, কিন্তু পথাৰত পানী কিমান?

জলসিঞ্চনৰ ক্ষেত্ৰত কেৱল আঁচনিৰ অধীনত কিমান হেক্টৰ মাটিত পানী যোগানৰ সম্ভাৱনা সৃষ্টি কৰা হৈছে, সেই তথ্যই প্ৰকৃত সফলতা নিৰ্ধাৰণ নকৰে। প্ৰকৃত সফলতা নিৰ্ভৰ কৰে—সেই পানী কৃষকে সময়মতে লাভ কৰিছেনে, খেতিৰ বতৰত আঁচনিসমূহ কাৰ্যক্ষম হৈ আছেনে আৰু কৃষকে সেই সুবিধা ব্যৱহাৰ কৰি উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব পাৰিছেনে।

অসম চৰকাৰৰ ২০২৫-২৬ৰ অৰ্থনৈতিক সমীক্ষাই এই ক্ষেত্ৰত এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ উন্মোচন কৰিছে। সমীক্ষা অনুসৰি, ২০২৪-২৫ বিত্তীয় বৰ্ষৰ শেষলৈ জলসিঞ্চন বিভাগৰ অধীনত সৃষ্টি কৰা মুঠ জলসিঞ্চন সম্ভাৱনা আছিল ৮,৮৪,৭৫১ হেক্টৰ। কিন্তু সেই চৰকাৰী আঁচনিসমূহৰ জৰিয়তে ২০২৪-২৫ বৰ্ষত কৃষকে প্ৰকৃততে ব্যৱহাৰ কৰা জলসিঞ্চিত এলেকাৰ পৰিমাণ আছিল ২,৫০,২৯১ হেক্টৰ।

অৰ্থাৎ, জলসিঞ্চনৰ সম্ভাৱনা সৃষ্টি কৰা আৰু সেই সুবিধা কৃষকে প্ৰকৃততে ব্যৱহাৰ কৰাৰ মাজত যথেষ্ট ব্যৱধান আছে। অৱশ্যে এই ব্যৱধানক সম্পূৰ্ণ অব্যৱহৃত আন্তঃগাঁথনি বুলি ক'ব নোৱাৰি, কিয়নো সমীক্ষাই স্পষ্ট কৰিছে যে জলসিঞ্চন বিভাগে কেৱল নিজৰ চৰকাৰী আঁচনিৰ ব্যৱহাৰৰ তথ্যহে সংগ্ৰহ কৰে; ব্যক্তিগত জলসিঞ্চন, কৃষি বিভাগৰ আঁচনি আৰু অন্য সংস্থাৰ আঁচনিৰ তথ্য ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত নহয়। তথাপি চৰকাৰী জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ ব্যৱহাৰযোগ্যতা আৰু ফলপ্ৰসূতা পৰীক্ষাৰ বাবে এই তথ্য যথেষ্ট তাৎপৰ্যপূৰ্ণ।

জলসিঞ্চনৰ দুৰ্বলতা মানে কৃষকৰ উৎপাদন আৰু উপাৰ্জনৰ ওপৰত প্ৰভাৱ

অসমত বৰষুণৰ পৰিমাণ যথেষ্ট হ'লেও কেৱল বাৰিষাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি কৃষি অৰ্থনীতি শক্তিশালী কৰিব নোৱাৰি। বানপানী, অনিয়মীয়া বৰষুণ, খৰাংসদৃশ পৰিস্থিতি আৰু শস্যৰ বতৰৰ সৈতে পানীৰ যোগানৰ অসামঞ্জস্যই কৃষকৰ উৎপাদনক প্ৰভাৱিত কৰে। বিশেষকৈ ৰবি শস্য, শীতকালীন খেতি আৰু এবছৰত একাধিকবাৰ খেতি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নিশ্চিত জলসিঞ্চন অতি প্ৰয়োজনীয়।

ভাৰতৰ নিয়ন্ত্ৰক আৰু মহালেখা পৰীক্ষকে (CAG) অসমৰ ক্ষুদ্ৰ পৃষ্ঠ জলসিঞ্চন আঁচনিৰ ওপৰত কৰা পূৰ্বৰ কাৰ্যসম্পাদন পৰীক্ষাত দেখুৱাইছিল যে জলসিঞ্চনৰ সুবিধা লাভ কৰাৰ পিছত পৰীক্ষাধীন কৃষকৰ মাজত শালি ধানৰ উৎপাদন গড়ে প্ৰায় ১৮ শতাংশ আৰু বড়ো ধানৰ উৎপাদন প্ৰায় ৩৭ শতাংশ বৃদ্ধি পাইছিল। সমীক্ষাত অংশগ্ৰহণ কৰা প্ৰায় ৬০ শতাংশ কৃষকে জলসিঞ্চনৰ পিছত উপাৰ্জন বৃদ্ধি পোৱাৰ কথাও জনাইছিল। কিন্তু একে প্ৰতিবেদনতে অধিকাংশ কৃষকে কৃষিৰ উপাৰ্জন জীৱন নিৰ্বাহৰ বাবে পৰ্যাপ্ত নহয় বুলি কোৱাৰ কথাও উল্লেখ কৰা হৈছিল।

এই তথ্যই এটা স্পষ্ট কথা বুজাই দিয়ে—জলসিঞ্চন কেৱল পানী যোগানৰ ব্যৱস্থা নহয়; ই কৃষকৰ উৎপাদন, উপাৰ্জন আৰু জীৱন-জীৱিকাৰ সৈতে পোনপটীয়াকৈ জড়িত। যেতিয়া জলসিঞ্চনৰ সুবিধা নিশ্চিত নহয়, তেতিয়া কৃষকে দ্বিতীয় শস্যৰ খেতি কৰিবলৈ সাহস নকৰে। ফলত কৃষিভূমিৰ সম্পূৰ্ণ ব্যৱহাৰ নহয়, কৃষকৰ বাৰ্ষিক উপাৰ্জন সীমিত হৈ থাকে আৰু কৃষিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল পৰিয়ালসমূহৰ আৰ্থিক অনিশ্চয়তা বৃদ্ধি পায়।

কৃষি অৰ্থনীতিৰ ক্ষতি কেৱল পথাৰত সীমাবদ্ধ নাথাকে

কৃষি উৎপাদন কমিলে তাৰ প্ৰভাৱ কেৱল খেতিয়কৰ ঘৰত সীমাবদ্ধ নাথাকে। কৃষি অৰ্থনীতিৰ সৈতে জড়িত বীজ, সাৰ, কীটনাশক, কৃষি সঁজুলি, পৰিবহণ, শস্য সংগ্ৰহ, সংৰক্ষণ আৰু বজাৰ ব্যৱস্থাৰ ওপৰতো ইয়াৰ প্ৰভাৱ পৰে।

যদি নিশ্চিত জলসিঞ্চনৰ অভাৱত কৃষকে বছৰত এটা শস্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হয়, তেন্তে দ্বিতীয় শস্যৰ

বাবে প্রয়োজন হোৱা শ্রমিক, কৃষি সামগ্রী আৰু পৰিবহণৰ চাহিদাও সীমিত হৈ পৰে। ফলত গ্রাম্য অঞ্চলত কৃষিৰ সৈতে জড়িত আনুষংগিক কামৰ সুযোগো কমি যায়।

আনহাতে, উৎপাদন আৰু উপার্জন অনিশ্চিত হ’লে ক্ষুদ্র কৃষকে উন্নত বীজ, আধুনিক কৃষি সঁজুলি বা নতুন প্রযুক্তিত বিনিয়োগ কৰাৰ ক্ষমতা হেৰুৱায়। এই পৰিস্থিতিয়ে কৃষিৰ উৎপাদনশীলতা বৃদ্ধিৰ পথতো বাধাৰ সৃষ্টি কৰে। অর্থাৎ জলসিঞ্চনৰ দুর্বলতা কৃষকৰ উপার্জনৰ লগতে সমগ্র গ্রাম্য অর্থনৈতিক চক্রক প্রভাৱিত কৰিব পাৰে।

নিবনুৱা সমস্যা আৰু কৃষিৰ মাজৰ সম্পর্ক

অসমৰ কর্মসংস্থাপনৰ আলোচনাত কৃষিৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূর্ণ। NITI Aayog-ৰ এক প্রতিবেদন অনুসৰি, ২০২৩-২৪ বর্ষত অসমৰ কর্মশক্তিৰ ৪৭.২ শতাংশ কৃষি খণ্ডৰ সৈতে জড়িত আছিল। অর্থাৎ ৰাজ্যখনৰ কর্মশক্তিৰ প্রায় আধা অংশৰ জীৱিকা কৃষিৰ ওপৰত নির্ভৰশীল।

এনে পৰিস্থিতিত কৃষিৰ উৎপাদনশীলতা আৰু আয় বৃদ্ধি নোহোৱাটো গ্রাম্য কর্মসংস্থাপনৰ বাবেও এক ডাঙৰ প্রত্যাহ্বান। জলসিঞ্চনৰ সুবিধা থাকিলে বছৰত একাধিকবাৰ খেতি, শস্যৰ বৈচিত্র্য, শাক-পাচলি উৎপাদন আৰু কৃষিভিত্তিক ক্ষুদ্র উদ্যোগৰ সুযোগ বৃদ্ধি পাব পাৰে। ইয়াৰ ফলত পথাৰত কামৰ দিন বৃদ্ধি পোৱাৰ লগতে শস্য সংগ্রহ, প্রক্রিয়াকৰণ, সংৰক্ষণ আৰু পৰিবহণৰ ক্ষেত্রতো নতুন কর্মসংস্থাপনৰ সম্ভাৱনা সৃষ্টি হয়।

কিন্তু জলসিঞ্চন আৰু উৎপাদনৰ সুবিধা সীমিত হৈ থাকিলে কৃষিৰ ওপৰত নির্ভৰশীল বহু লোকৰ বাবে বছৰটোৰ সকলো সময়তে কামৰ সুযোগ নাথাকে। ইয়াৰ ফলত ঋতুভিত্তিক কর্মসংস্থাপন, অপর্যাপ্ত উপার্জন আৰু গ্রাম্য অঞ্চলৰ পৰা চহৰলৈ কামৰ সন্ধানত যোৱাৰ প্রৱণতা বৃদ্ধি পাব পাৰে। অৱশ্যে জলসিঞ্চনৰ অভাৱেই অসমৰ নিবনুৱা সমস্যাৰ একমাত্র কাৰণ বুলি ক’ব নোৱাৰি। ইয়াৰ বাবে উদ্যোগ, সেৱা খণ্ড, দক্ষতা আৰু সামগ্রিক অর্থনৈতিক সুযোগৰ বিষয়ো বিবেচনা কৰিব লাগিব।

চৰকাৰৰ ব্যর্থতা ক’ত?

এই পৰিসংখ্যাৰ ভিত্তিত চৰকাৰৰ বিৰুদ্ধে আটাইতকৈ গুৰুত্বপূর্ণ প্রশ্নটো হ’ল—আঁচনিৰ নাম আৰু আবণ্টনৰ পৰিমাণৰ বাহিৰে কৃষকে প্রকৃততে কিমান সুবিধা লাভ কৰিছে?

জলসিঞ্চনৰ বাবে ৭,০৭০.৯২ কোটি টকা আবণ্টন দিয়াৰ তথ্য থাকিলেও সেই ধনৰ বিপৰীতে কিমান আঁচনি সম্পূর্ণ হ’ল, কিমান আঁচনি কার্যক্ষম হৈ আছে, কিমান কৃষকে নিয়মীয়াকৈ পানী লাভ কৰিছে আৰু কিমান নতুন কৃষিভূমিত উৎপাদন বৃদ্ধি পাইছে—এই তথ্যসমূহ একেলগে ৰাজহুৱা কৰাটো প্রয়োজনীয়।

CAG-ৰ ২০২৪-২৫ৰ ৰাজ্যিক বিত্তীয় প্রতিবেদনত ৩৩টা অসম্পূর্ণ মূলধনী প্রকল্পৰ ভিতৰত জলসিঞ্চন বিভাগৰ ১১টা প্রকল্পৰ আনুমানিক ব্যয় ৫৮.০২ কোটি টকা বুলি উল্লেখ কৰা হৈছে। এই ১১টা প্রকল্পৰ বাবে কিমান ধন ইতিমধ্যে ব্যয় হৈছে আৰু কেতিয়া সম্পূর্ণ হ’ব, সেই বিষয়েও চৰকাৰৰ পৰা স্পষ্ট তথ্য বিচৰা উচিত।

ইয়াৰ উপৰি, CAG-ৰ পূর্বৰ জলসিঞ্চন পৰীক্ষাত আঁচনিৰ মেৰামতি আৰু ৰক্ষণাবেক্ষণৰ বাবে পুঁজিৰ অভাৱ, কৃষকৰ অংশগ্রহণ নিশ্চিত কৰিবলগীয়া Water Users’ Associations-ৰ নিষ্ক্রিয়তা আৰু আঁচনিৰ পৰিচালনাৰ দুর্বলতাৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছিল। অর্থাৎ সমস্যা কেৱল নতুন আঁচনি নির্মাণতে সীমাবদ্ধ নহয়; নির্মাণৰ পিছত সেই আঁচনি কার্যক্ষম কৰি ৰখাৰ ক্ষেত্রতো প্রশাসনিক দুর্বলতা আছে।

এইবোৰে চৰকাৰৰ পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ আৰু নিৰীক্ষণ ব্যৱস্থাৰ ওপৰত প্রশ্ন উত্থাপন কৰে। সেয়েহে চৰকাৰৰ ব্যর্থতাৰ মূল্যায়ন কেৱল ৭০,৮৩৫ হেক্টৰৰ সংখ্যাৰে নহয়, আঁচনিৰ বাস্তৱ ফলাফল, অসম্পূর্ণ প্রকল্প,

ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু কৃষকৰ উপকাৰৰ ভিত্তিত কৰা উচিত।

অসমৰ কৃষি অৰ্থনীতি শক্তিশালী কৰিবলৈ জলসিঞ্চনৰ ক্ষেত্ৰত কেইটামান মৌলিক প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ৰাজহুৱা হ’ব লাগে—

- ৭,০৭০.৯২ কোটি টকাৰ ভিতৰত কিমান ধন প্ৰকৃততে ব্যয় কৰা হ’ল?

- দহ বছৰত নতুনকৈ জলসিঞ্চনৰ সুবিধা লাভ কৰা ৭০,৮৩৫ হেক্টৰ মাটিৰ জিলা আৰু আঁচনিভিত্তিক তালিকা কি?

- ২০২৪-২৫ত সৃষ্টি কৰা ৮,৮৪,৭৫১ হেক্টৰ জলসিঞ্চন সম্ভাৱনাৰ বিপৰীতে চৰকাৰী আঁচনিৰ পৰা কৃষকে প্ৰকৃততে ২,৫০,২৯১ হেক্টৰতহে সুবিধা ব্যৱহাৰ কৰাৰ কাৰণ কি?

- অসম্পূৰ্ণ ১১টা জলসিঞ্চন প্ৰকল্প কেতিয়া সম্পূৰ্ণ হ’ব?

- জলসিঞ্চনৰ সুবিধা লাভ কৰাৰ পিছত কৃষকৰ উৎপাদন আৰু উপাৰ্জন কিমান বৃদ্ধি পাইছে?

- জলসিঞ্চনৰ জৰিয়তে বছৰত একাধিকবাৰ খেতি কৰা কৃষিভূমিৰ পৰিমাণ কিমান বৃদ্ধি পাইছে?

অসমৰ কৃষি সংকটৰ সমাধান কেৱল কৃষকক সাহায্য দিয়া বা নতুন আঁচনি ঘোষণা কৰাত সীমাবদ্ধ থাকিব নোৱাৰে। কৃষকে সময়মতে পানী পাব লাগিব, উৎপাদিত শস্যৰ বজাৰ নিশ্চিত হ’ব লাগিব, সংৰক্ষণ আৰু প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ সুবিধা বৃদ্ধি পাব লাগিব আৰু কৃষিভিত্তিক উদ্যোগ গঢ়ি উঠিব লাগিব।

৭,০৭০ কোটি টকাৰো অধিক আবণ্টনৰ পিছতো যদি কৃষকে নিশ্চিত জলসিঞ্চনৰ সুবিধা নাপায়, তেন্তে সেই ব্যয়ৰ সফলতা পুনৰীক্ষণ কৰাটো চৰকাৰৰ দায়িত্ব। কাৰণ কৃষিৰ উন্নয়ন মানে কেৱল উৎপাদনৰ পৰিসংখ্যা বৃদ্ধি নহয়; ইয়াৰ অৰ্থ কৃষকৰ উপাৰ্জন বৃদ্ধি, গ্ৰাম্য অৰ্থনীতি শক্তিশালী কৰা আৰু যুৱ প্ৰজন্মৰ বাবে নিজৰ গাঁৱতে কৰ্মসংস্থাপনৰ সুযোগ সৃষ্টি কৰা।

এই খবৰটো NewzNow-ত প্ৰথমে প্ৰকাশ হৈছিল। সম্পূৰ্ণ খবৰ, ভিডিঅ' আৰু আপডেটৰ বাবে চাওক:
newznow.in/news/1533/assam-irrigation-70835-hectares-assembly